

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

REKABET KURUMU
Tarih : 11.03.2015
Sayı : 1289

Davacı : Detaş Beton Sanayi A.Ş.
Vekili : Av. Mehmet MEŞE
Mithat Paşa Cad. Yeşil Sok. No:85, K:2 Ümraniye / İSTANBUL
Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Ayperi SAMANTIR - Aynı adreste.

Davanın Özeti : 07.10.2010 tarih ve 10-63/1317-494 sayılı Rekabet Kurulu kararının; şikâyet dilekçesinde belirtilen 21 firmaya ve somut projelere ilişkin olarak davalı idarece hiçbir inceleme ve araştırmanın yapılmadığı, dava konusu karar verilirken şikâyet dilekçesi ekinde sunulan klasörlerin de değerlendirilmediği, şikâyet edilen Nuh Çimento'nun davacı şirkete mal vermeyi reddetmesinin hiçbir objektif ve haklı gerekçesinin olmadığı ve bu eylemin alt pazar olan hazır beton pazarında rekabeti ortadan kaldırdığı, şikâyet dilekçesinde verilen somut örneklerin ve ileri sürülen iddiaların davalı idarece araştırılmadığı, dava konusu Kurul kararında bölgede faaliyet gösteren çimento firmalarının Türkiye genelindeki üretim kapasitelerinin baz alındığı, oysa bu firmaların Marmara Bölgesi'ndeki satış ve pazar paylarına göre hâkim durumun belirlenmesi gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava dilekçesinde davalı idarece verilmemiş bir kararın iptali istenildiğinden davanın usulden reddi gerektiği, rakibin sadece daha iyi ticari koşullar sağlamak amacıyla bir teşebbüsten mal almak istemesi, fakat alamamasının rekabet hukuku anlamında bir ihlal olarak değerlendirilemeyeceği, anılan durumun Anayasa'da güvence altına alınan sözleşme hürriyetiyle de bağdaşmayacağı, 06.05.2010 tarih ve 10-34/541-193 sayılı kararda Nuh Çimento'nun hâkim durumda olmadığı tespit edildiği, hâkim durumda olmayan bir teşebbüsün mal vermeyi reddetme eyleminin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilemeyeceği, davacı şirket tarafından şikâyet dilekçesi ekinde sunulan belgelerin ancak Nuh Çimento'nun hâkim durumda olduğunun tespiti hâlinde değerlendirilebileceği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Esra Nur AYSOY'un Düşüncesi : Dava konusu kararın iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Aydın KURTULUŞ'un Düşüncesi : Dava, 07.10.2010 tarih ve 10-63/1317-494 sayılı soruşturmaya gerek olmadığına, şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinde "Kurul, resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar verir. Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da bir kaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurula yazılı olarak bildirir." 41. maddesinde; önaraştırma raporunun Kurula teslimini takip eden 10 gün içinde, Kurul elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek karar vermek üzere toplanır ve soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verir." düzenlemeleri yapılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından, Nuh Çimento A.Ş.'nin hâkim durumda bulunduğu İstanbul Anadolu yakasındaki (İzmit dâhil) çimento pazarında hâkim durumdan kaynaklanan gücünü kullanarak, hazır beton pazarında fiyat sıkıştırması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası ile şikâyette bulunulduğu, yapılan önaraştırma da, rekabet hukuku çerçevesinde ancak mal vermeyi reddetme (anlaşma yapmayı reddetme) eyleminin koşullarının gerçekleştiğinin ortaya konulması hâlinde 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde ihlal olarak değerlendirilebileceği, diğer bir deyişle, fiyat sıkıştırması olarak da isimlendirilen eylemin, üst pazardaki (çimento pazarındaki) hâkim durumun tek taraflı davranışlar yolu ile alt pazarda (hazır beton pazarında) dışlayıcı kötüye kullanılması hâllerinden birisi olan mal vermeyi reddetme eyleminin alt kollarından birisi olduğu, mal vermeyi reddetme eyleminin gerçekleşebilmesi için ilk ve en önemli koşulun, mal vermediği iddia edilen teşebbüsün hâkim durumda olması olduğu, Rekabet Kurulu'nun 10.06.2010 günlü 10-47/741-M sayılı kararı ile Marmara Bölgesinde faaliyet gösteren çimento üreticilerine ilişkin yapılan ön araştırmada elde edilen belgeler sonucunda, Nuh Çimento A.Ş.'nin, pazarda ikinci durumda olduğu, dolayısıyla, mal vermeyi reddetme eyleminin gerçekleşebilmesi için ilk ve en önemli koşul olan hâkim durumda bulunma koşulunun, bu olayda gerçekleşmediği, ayrıca, başvuru sahibi Detaş Beton'un bu konuya benzer şikâyeti neticesi yapılan bir başka ön araştırma sonucunda ise yine Rekabet Kurulu kararı ile (06.05.2010 günlü, 10-34/541-193 sayılı) Detaş Beton 'un başvuru öncesinde de, Nuh Çimento'dan ürün temin etmediğini ve başvuru sahibi tarafından ortaya konan ulaşım maliyetlerini azaltmak suretiyle daha avantajlı bir iş modeli kurabilme gerekçesinin son derece hassas bir karar olan, sözleşme yapma yükümlülüğü getirilmesi için gerekli olan hukuki standardı karşılamadığını ifade ettiği ve Detaş Beton'un çimento ihtiyacını karşılayabildiği ve faaliyetlerine devam ettiğini de göz önüne alarak, çimento üretimi ve sunumunun zorunlu unsur olmadığının tesbit edildiği, Nuh Çimento'nun hâkim durumu kötüye kullanmak yoluyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği sonucuna ulaşıldığı, bu şikâyet konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

Rekabet hukuku uygulamasında, mal vermeyi reddetme eyleminin hâllerinden birisi olarak belirtilen "fiyat sıkıştırması" eyleminin ihlal olarak kabul edilebilmesi için;

- Mal vermeyen teşebbüsün üst pazarda hâkim durumda bulunması,
- Verilmeyen malın, alt pazarda faaliyet için gerekli olması,
- Mal vermeme eyleminin objektif ve haklı gerekçelere dayanması,
- Eylem sonucunda alt pazarda rekabetin ortadan kalkıyor veya önmeli ölçüde azalıyor olması, şartlarının bulunması gerekmektedir.

Hâkim durumda bulunmayan bir teşebbüsün eylemlerinin, hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi söz konusu olamaz.

Olayda, davacı şirket tarafından, hazır beton pazarında fiyat sıkıştırması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası ile Nuh Beton A.Ş. hakkındaki şikâyet başvurusu neticesi yapılan önaraştırma da, Nuh Beton A.Ş.'nin hâkim durumda bulunmadığı, davacı şirketin aynı konuya ilişkin olarak 06.01.2010 günlü başvurusuna ilişkin olarak alınan Rekabet Kurulu kararında da (06.05.2010 günlü, 10-34/541-193 sayılı) Nuh Beton A.Ş.'nin hâkim durumda bulunmadığının tespiti yapıldığı açık olup, soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikâyetin reddi yolunda verilen dava konusu kararda mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 25.11.2014 tarihinde, davacı şirket vekilinin gelmediği, davalı idare vekili Av. Ayperi Samantır'ın geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Gelen tarafa usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra gelen tarafa son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Davalı idarenin usule ilişkin itirazları geçerli görülmeyle işin esasına geçildi.

Dava; İzmit ili dâhil olmak üzere İstanbul Anadolu yakasındaki çimento sektöründe hâkim durumda olduğu belirtilen Nuh Çimento Sanayi Anonim Şirketi'nin (Nuh Çimento) çimento ücretlerini, kendisinin de faaliyet gösterdiği hazır beton pazarında kendi şirketi Nuh Beton Anonim Şirketi (Nuh Beton) lehine maliyetinin altında belirleyerek hazır beton sektöründe fiyat sıkıştırması yapmak ve yıkıcı fiyatlar uygulamak suretiyle, adı geçen şirketlerin 4054 sayılı Kanun hükümlerini ihlal ettiği iddiasıyla yapılan şikâyet başvurusunun reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin 07.10.2010 tarih ve 10-63/1317-494 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakîmiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, "teşebbüs", "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmış; "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesinde de, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; Kanun'un 16/2. maddesinde ise, bu Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği kurala bağlanmış bulunmaktadır.

Aynı Kanun'un "Kurulun Görev ve Yetkileri" başlıklı 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılarak; "Önaraştırma" başlıklı 40. maddesinde, Rekabet Kurulu'nun re'sen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar vereceği, önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurul'a yazılı olarak bildireceği; "Önaraştırmanın Sonuçlanması" başlıklı 41. maddesinde, önaraştırma raporunun Kurul'a teslimini takiben Kurul'un elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği belirtilmiş; 43., 44., 45., 46. ve 47. maddelerinde ise, Kurul'un soruşturmaya başlaması hâlinde uygulanacak idarî usul çerçevesinde delillerin toplanması, tarafların bilgilendirilmesi, tebligat ve cevap verme ve sözlü savunma toplantısına ilişkin kurallara yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

Kanun'un bu düzenlemelerine göre soruşturma açılması için yeterli bilgi ve belge varsa doğrudan soruşturma açılmasına karar verilebileceği, doğrudan soruşturma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadığı hâllerde ise daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önaraştırma yapılabileceği ve önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgi ve deliller ile önaraştırma raporunun Kurul'ca değerlendirilerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verileceği, bu iki karar türünden birini verme hususunda Rekabet Kurulu'nun takdir yetkisinin bulunduğu ve bu yetkinin 4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kullanılması gerektiği açıktır.

Bu bağlamda, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığına hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması hâlinde Kurul'ca soruşturma açılmamasına karar verileceği, ancak önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği hâlinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği konusunda duraksamaya yer yoktur.

Başka bir anlatımla, ihbar ve şikâyet başvurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile re'sen araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan olduğu ve dolayısıyla önaraştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı hâllerde, Kurul'ca soruşturma açılmasına karar verilerek 4054 sayılı Kanun'un 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idarî usulün uygulanması sonucunda yapılacak değerlendirmenin 48. maddede öngörülen nihai kararlar sonuqlandırılması gerekir.

Aksi takdirde rekabet kurallarının ihlâl edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceği kuşkusuzdur.

Dava dosyasının incelenmesinden; hazır beton pazarında faaliyet gösteren davacı şirket tarafından, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasıyla Nuh Çimento ve Nuh Beton hakkında davalı idareye şikâyet başvurusunda bulunulduğu, 09.06.2010 tarihinde davalı idare kayıtlarına giren şikâyet dilekçesinde, Nuh Çimento ile Nuh Beton'un aynı ekonomik bütünlük içinde yer alıp tek bir teşebbüs gibi hareket ettikleri, Nuh Çimento'nun İzmit dâhil İstanbul Anadolu yakasındaki çimento pazarında hâkim durumda bulunduğu ve bu hâkim durumunu kendi şirketi Nuh Beton lehine ve rakip şirketlerin aleyhine fiyat sıkıştırması yapmak ve yıkıcı fiyatlar uygulamak suretiyle kötüye kullandığı; davacı şirket tarafından Yeşil Vadi projesindeki hazır beton işi yapılmaktayken, Nuh Çimento'nun Nuh Beton lehine davacı şirketin verdiği fiyatların altında ve çok uzun vadeli sabit fiyat vermesi ve bu şekilde fiyat sıkıştırması uygulaması nedeniyle, anılan projenin geri kalan betonunun Nuh Beton tarafından döküldüğü, 2004-2010 yılları arasında ve özellikle anılan projeye ilişkin Nuh Beton'un Nuh Çimento'dan aldığı çimento fiyatı ve şikâyet dilekçesinde belirtilen 21 firmaya satışı yapılan çimentonun fiyatı ile davacı şirketin temin ettiği çimentonun fiyatı karşılaştırılarak ve yerinde incelemeler

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

yapılarak konunun araştırılması gerektiği, yine onlarca projede Nuh Çimento'nun hâkim durumunu anılan faaliyetlerle kötüye kullanarak, bu konuda toplantılar yaparak ve bölge müşterilerine davacı şirket aleyhine söylemlerde bulunarak davacı şirketi hazır beton sektöründen çıkarmaya çalıştığı, yine büyük projelerden biri olan Fiyapı projesinde de hazır beton işinin davacı şirket tarafından üstlenilmesine rağmen, Nuh Beton'un anılan projeye sürekli olarak Nuh Çimento'dan zamsız aldığı eski çimento fiyatlarını sunduğu ve bu şekilde anılan işi davacı şirketin elinden almaya çalıştığı, davacı şirketle Nuh Çimento arasında gidiş-geliş olmak üzere ortalama 75 km mesafe olmasına rağmen, Nuh Çimento'nun davacı şirkete çimento satışı yapmaması nedeniyle çimentonun, davacı şirketle arasında gidiş-geliş olmak üzere ortalama 210 km mesafe olan Akçansa şirketinden alınmak zorunda kalındığı, bu nedenle davacı şirketin sadece yakıt masrafı dolayısıyla milyonlarca zarara uğradığı, Nuh Çimento'nun bayiielerine dahi davacı şirkete çimento satışı yapılması konusunda izin vermediği ve bayii tarafından davacı şirkete satış yapıldığının öğrenilmesi üzerine Nuh Çimento tarafından satışa müdahale edildiği ve hatta satış yapan bayinin bayiliğinin iptal edildiği (örnek olarak Yaşar Ozan Ltd. Şti.), bölgede daha önce faaliyet gösteren İstanbul Beton İnş. ve Taş. San. Tic. Ltd. Şti.'nin ve onlarca firmanın Nuh Çimento ve Nuh Beton'un faaliyetleri nedeniyle hazır beton sektöründen ayrılmak zorunda kaldıkları, yine söz konusu faaliyetler nedeniyle birçok firmanın piyasaya giremediği belirtilerek ve şikâyet dilekçesi ekinde bu hususlara ilişkin 7 adet klasör sunulurken, Nuh Çimento ve Nuh Beton hakkında 4054 sayılı Kanun'da yer alan tüm ceza ve yaptırımların uygulanmasının talep edildiği; anılan başvuru hakkında yapılan önaraştırma sonucunda oluşturulan 29.09.2010 tarih ve 2010-2-162/ÖA-10-321.AA sayılı önaraştırma raporu üzerine tesis edilen dava konusu Kurul kararında; fiyat sıkıştırması fiilinin, üst pazardaki hâkim durumun tek taraflı davranışlar yoluyla alt pazarda kötüye kullanılması hâllerinden biri olan mal vermeyi reddetme eyleminin alt kollarından birisi olması nedeniyle, şikâyet konusu davranışların da 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği; mal vermeyi reddetme eyleminin bu anlamda ihlal olarak kabul edilebilmesi için, teşebbüsün hâkim durumda olması, verilmeyen malın alt pazardaki faaliyet için gerekli olması, anılan eylemin objektif ve haklı gerekçelerinin olmaması ve eylem sonucunda alt pazarda rekabetin ortadan kalkması veya önemli ölçüde azalması koşullarının gerçekleşmesi gerektiği, 10.06.2010 tarih ve 10-47/741-M sayılı Rekabet Kurulu kararı ile Marmara Bölgesi'nde faaliyet gösteren çimento üreticilerine ilişkin olarak yapılan önaraştırma sonucunda elde edilen belgeler kapsamında, bu bölgede faal çimento üreticisi teşebbüslerin 2009 yılı dökme çimento kapasite ve üretim rakamları kullanılarak elde edilen tabloya göre, Akçansa şirketinin hem kapasite hem de üretim bakımından lider konumda olduğu, Nuh Çimento'nun ikinci ve Set Çimento şirketinin üçüncü sırada olduğu, bu durumda mal vermeyi reddetme eyleminin ilk ve en önemli koşulu olan hâkim durumda bulunma koşulunun gerçekleşmediği, ayrıca davacı şirket tarafından aynı konuda yapılan benzer şikâyet başvurusu

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

sonucunda verilen 06.05.2010 tarih ve 10-34/541-193 sayılı Rekabet Kurulu kararında, davacı şirketin başvuru öncesinde de Nuh Çimento'dan ürün temin etmediği, ulaşım maliyetlerini azaltmak suretiyle daha avantajlı bir iş modeli kurabilme yönünde başvuru sahibi tarafından ileri sürülen gerekçenin, son derece hassas bir karar olan sözleşme yapma yükümlülüğü getirilmesi için gerekli olan hukuki standardı karşılamadığı, davacı şirketin çimento ihtiyacını karşılayabildiği ve faaliyetlerine devam ettiği tespitleriyle Nuh Çimento'nun hâkim durumunu kötüye kullanarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği sonucuna varıldığı belirtilerek şikâyet başvurusunun reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dosyadaki bilgi ve belgeler incelendiğinde; davacı şirket tarafından 2004 ve 2010 yılları arasında olmak üzere yaklaşık 7 yıllık bir döneme ilişkin olarak İzmit dâhil İstanbul Anadolu yakasındaki çimento pazarında hâkim durumda olduğu belirtilen Nuh Çimento'nun Nuh Beton lehine fiyat sıkıştırması yapmak ve yıkıcı fiyatlar uygulamak suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığının, aynı ekonomik bütünlük içinde bulunan bu iki şirketin, bu şekilde davranarak davacı şirket dâhil rakip firmaları zor durumda bıraktığının ve amacın davacı şirketi hazır beton sektörünün dışına çıkarmak olduğunun iddia edildiği; söz konusu iddia kapsamında, Yeşil Vadi ve Fiyapı projelerinin örnek olarak gösterildiği ve şikâyet dilekçesinde belirtilen 21 firmayla birlikte Nuh Beton'a yapılan çimento satış fiyatının ve davacı şirketin temin ettiği çimentonun fiyatının karşılaştırılması hâlinde Nuh Çimento'nun hâkim durumunu kötüye kullandığının ortaya çıkacağı belirtilmiştir, ayrıca Nuh Çimento'nun özellikle davacı şirkete çimento satışı yapmadığının ve bayilerine de davacı şirkete satış yapılması konusunda yasak getirdiğinin ileri sürüldüğü ve yine Nuh Çimento ve Nuh Beton'un anılan faaliyetleri nedeniyle birçok firmanın hazır beton sektöründen çekilmek zorunda kaldığının belirtilerek bu konuda da somut örnekler verildiği, öte yandan, şikâyet edilen şirketlerin davalı idareye başvuru yapıldığı tarih itibarıyla da hâlen bu faaliyetlerine devam ettiğinin ileri sürüldüğü; buna karşılık, davalı idarece yapılan değerlendirme sonucunda, Rekabet Kurulu'nun 06.05.2010 tarih ve 10.06.2010 tarihlerinde verilen kararlarına atıf yapılarak, şikâyet edilen Nuh Çimento'nun 2009 yılı dökme çimento kapasite ve üretim rakamları kullanılarak elde edilen tabloya göre hâkim durumda olmadığına tespit edildiğinin, davacı şirketin zaten 06.05.2010 tarihli karara esas alınan başvuru öncesinde de Nuh Çimento'dan mal temin etmediğinin ve adı geçen şirketten mal alınmak istenmesinin daha avantajlı bir iş modeli kurma amacına dayandığının, ancak böyle bir gerekçenin Nuh Çimento'ya sözleşme yapma zorunluluğunu yükleyemeyeceğinin belirtilerek dava konusu Kurul kararının verildiği görülmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda; davacı şirket tarafından yaklaşık 7 yıla ilişkin olarak Nuh Çimento ve Nuh Beton hakkında ciddi iddialar ileri sürülmesine rağmen, davalı idarece sadece 2009 yılı dökme çimento kapasite ve üretim rakamları kullanılarak yapılan hâkim durum tespitine dayanıldığı ve davacı şirketin çimento temininde sorun yaşamamakla birlikte ticari kaygılarla Nuh Çimento'dan mal almak istediğinin belirtildiği; oysa, şikâyet dilekçesinde ileri

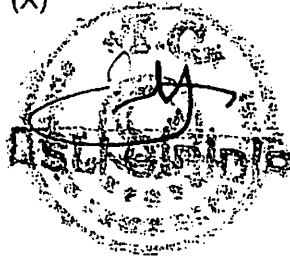
T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

sürülen ve somut örnekler verilen iddialar hakkında, davalı idarece, soruşturma zamanaşımı süresi içerisinde 4054 sayılı Kanun kapsamında bir değerlendirme yapılmasının önünde bir engel bulunmadığı, aksi kabûlün geçmişte uygulandığı süre içerisinde rekabet ihlaline neden olan davranışların yaptırımsız kalması sonucunu doğuracağı açıktır.

Bu durumda, rekabet hukukunun amaç ve ilkeleri ve 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usul açısından, 4054 sayılı Kanun'un ihlâl edildiği iddiasına dayanan bir şikâyet hakkında soruşturma açılmasına gerek olup olmadığını anlamak için yapılan önaraştırma sonucunda, söz konusu eylemin 4054 sayılı Kanun kapsamında bir ihlâl olup olmadığının tespit edilmesi suretiyle soruşturma açılıp açılmayacağına karar verilmesi gereken somut olayın, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenmesi ve davalı idarece araştırmanın genişletilmesi suretiyle elde edilecek bilgi, belge ve deliller ışığında değerlendirilmesi ve her türlü şüpheden uzak bir şekilde açıklığa kavuşturulması için soruşturma açılması gerekirken, yeterli incelemeye dayanmayan önaraştırma aşamasında şikâyetin reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu 07.10.2010 tarih ve 10-63/1317-494 Kurul kararının İPTALİNE, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 124,50-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.500-TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacı şirkete verilmesine, posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacı şirkete iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 25.11.2014 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Ahmet	Zeki	Dr. Hasan	Hamza
ÖZGÜR	EĞERCİ	YİĞİT	GÜL	EYİDEMİR
	(X)	(X)		

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 26,25-TL
Karar Harcı : 35,50-TL
Vekâlet Harcı : 2,75-TL
Posta Gideri : 60,00-TL
Toplam : 124,50-TL

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

(X) KARŞI OY :

Uyuşmazlık; İzmit ili dâhil olmak üzere İstanbul Anadolu yakasındaki çimento sektöründe hâkim durumda olduğu ileri sürülen Nuh Çimento'nun çimento ücretlerini, kendisinin de faaliyet gösterdiği hazır beton pazarında kendi şirketi Nuh Beton lehine maliyetinin altında belirleyerek hazır beton sektöründe fiyat sıkıştırması yapmak ve yıkıcı fiyatlar uygulamak suretiyle, adı geçen şirketlerin 4054 sayılı Kanun hükümlerini ihlal ettiği iddiasıyla yapılan şikâyet başvurusunun reddi ile soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin 07.10.2010 tarih ve 10-63/1317-494 sayılı Rekabet Kurulu kararından kaynaklanmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirket tarafından, Nuh Çimento ile Nuh Beton'un aynı ekonomik bütünlük içinde yer alıp tek bir teşebbüs gibi hareket ederek 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasıyla davalı idareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine, anılan başvuru hakkında yapılan önaraştırma sonucunda oluşturulan 29.09.2010 tarih ve 2010-2-162/ÖA-10-321.AA sayılı önaraştırma raporu üzerine tesis edilen dava konusu Kurul kararında; fiyat sıkıştırması fiilinin, üst pazardaki hâkim durumun tek taraflı davranışlar yoluyla alt pazarda kötüye kullanılması hâllerinden biri olan mal vermeyi reddetme eyleminin alt kollarından birisi olması nedeniyle, şikâyet konusu davranışların da 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği; mal vermeyi reddetme eyleminin bu anlamda ihlal olarak kabul edilebilmesi için, öncelikle teşebbüsün hâkim durumda olması gerektiği, ayrıca verilmeyen malın alt pazardaki faaliyet için gerekli olması, anılan eylemin objektif ve haklı gerekçelerinin olmaması ve eylem sonucunda alt pazarda rekabetin ortadan kalkması veya önemli ölçüde azalması koşullarının gerçekleşmesi gerektiği, dava konusu karardan kısa bir süre önce alınan 10.06.2010 tarih ve 10-47/741-M sayılı Rekabet Kurulu kararı ile Marmara Bölgesi'nde faaliyet gösteren çimento üreticilerine ilişkin olarak yapılan önaraştırma sonucunda elde edilen belgeler kapsamında, bu bölgede faal çimento üreticisi teşebbüslerin 2009 yılı dökme çimento kapasite ve üretim rakamları kullanılarak elde edilen tabloya göre, Akçansa şirketinin hem kapasite hem de üretim bakımından lider konumda olduğu, Nuh Çimento'nun ikinci ve Set Çimento şirketinin üçüncü sırada olduğu, bu durumda mal vermeyi reddetme eyleminin ilk ve en önemli koşulu olan hâkim durumda bulunma koşulunun gerçekleşmediği, ayrıca davacı şirket tarafından aynı konuda yapılan benzer şikâyet başvurusu sonucunda verilen 06.05.2010 tarih ve 10-34/541-193 sayılı Rekabet Kurulu kararında, davacı şirketin başvuru öncesinde de Nuh Çimento'dan ürün temin etmediği, ulaşım maliyetlerini azaltmak suretiyle daha avantajlı bir iş modeli kurabilme yönünde başvuru sahibi tarafından ileri sürülen gerekçenin ise, son derece hassas bir karar olan sözleşme yapma yükümlülüğü getirilmesi için gerekli olan hukuki standardı karşılamadığı, kaldı ki davacı şirketin çimento ihtiyacını karşılayabildiği ve faaliyetlerine devam ettiği tespitleriyle dava konusu Kurul kararının tesis edildiği anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/69
Karar No : 2014/3739

Olayda; dava konusu işleme esas alınan başvurunun, 09.06.2010 tarihinde davalı idare kayıtlarına alınan dilekçeyle yapıldığı tarihten 1 gün sonra verilen 10.06.2010 tarih ve 10-47/741-M sayılı Rekabet Kurulu kararı ile, Marmara Bölgesi'nde faaliyet gösteren çimento üreticilerine ilişkin olarak yapılan önaraştırma sonucunda elde edilen belgeler kapsamında, Nuh Çimento'nun anılan pazarda hâkim durumda olmadığı belirlendiği ve yine yakın tarihlerde davacı şirket tarafından yapılan benzer şikâyet başvurusu sonucunda verilen 06.05.2010 tarih ve 10-34/541-193 sayılı Rekabet Kurulu kararında, Nuh Çimento'nun hâkim durumunu kötüye kullanarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediğinin tespit edildiği görülmekle ve davacı şirket tarafından şikâyet dilekçesinde sunulan bilgi ve belgelerin ancak Nuh Çimento'nun hâkim durumda olduğunun tespiti hâlinde değerlendirilebileceği anlaşılmakla, önceki iddialardan farklı olarak yeni bir iddia ileri sürülmeksizin yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığından; davanın reddine karar verilmesi gerektiği oyuyla, aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Ahmet EĞERCİ

Üye
Zeki YİĞİT

